

از ایده‌های نخواهد رفت و به نظر می‌رسد در آینده نیز شاهد تاثیرات منفی آنها بر روند همکاری باشیم. علاوه بر بحران‌های مالی، پولی و بانکی و مسائلی مانند بیکاری، پیامدهای منفی و بلندمدت‌تر بحران اقتصادی را می‌توان در موارد زیر خلاصه کرد:

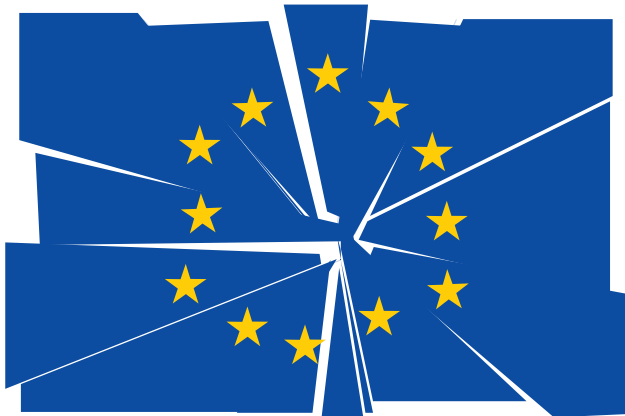
الف. وقوع بحران، تداوم و تشدید آن بیش از هر چیز ضعف و ناکارآمدی سازوکارهای اروپایی را در حوزه مالی، بانکی و حتی سیاستگذاری نشان داد. موضوعی که تا پیش از آن چندان اتفاق نیفتاده بود. این نهادها و سازوکارهای مالی و پولی مانند بانک مرکزی اروپایی و واحد پول یورو، حاصل سال‌ها تلاش و همکاری مشترک کشورهای اروپایی (اگرچه نه همه آنها) بود و تصور می‌شد که بهتر و کارآمدتر از نهادهای ملی باشند. به عنوان مثال، یورو پس از انتشار خود در سال ۲۰۰۲ منافع زیادی برای کشورهای عضو و حتی اقتصاد اروپا داشت. حتی این واحد پولی به عنوان رقیب اصلی دلار برای تبدیل شدن به ارز اصلی جهان مطرح شد که برخی شاخص‌ها نیز از دلار پیشی گرفت. اما وقوع بحران، میزان ضعف و آسیب‌پذیری این نهادها را نشان داد. همچنین، ناتوانی مکانیسم‌های اروپایی‌ها در اتخاذ تصمیم واحد و مشترک برای مقابله با بحران نشان داد که اتحادیه اروپا فاقد یک نهاد مستقل و مستحکم برای تصمیم‌گیری در مواقع بحرانی است. ب. نکته دوم که با مشاهده بحران اقتصادی

کشور ایالات متحده شروع شد و به تدریج اقتصاد کشورهای دیگر به‌ویژه اتحادیه اروپا را تحت تاثیر قرار داد. به دنبال این بحران بزرگ‌ترین رکود اقتصادی بعد از بحران سال ۱۹۲۹ به وجود آمد؛ کشورهای اروپایی، به‌ویژه اعضای یورو، با ارائه بسته‌های مالی و تزریق پول به صنایع عمده اقتصادی تلاش نمودند تا از گسترش بحران جلوگیری کنند. اما این کار باعث افزایش بدهی‌های دولتی و شکل‌گیری بحران‌های بعدی شد. به دنبال بحران نرخ رشد تولید ناخالص داخلی در کشورهای اروپایی به‌ویژه اعضای یورو به شدت کاهش یافت و پس از سال ۲۰۰۸ به کمتر از صفر رسید و روند نزولی را طی نموده است. میزان بیکاری و نرخ تورم افزایش یافته است. همچنین نرخ مبادله یورو در برابر دلار به شدت کاهش یافت. بیشترین مشکل را اقتصادهای منطقه یورو داشتند.

اکنون پس از گذشت حدود ۵ سال از بحران اقتصادی اروپا و منطقه یورو، اگرچه اتحادیه اروپا و کشورهای عضو آن همچنان با چالش بیکاری مواجه هستند و همچنین برخی کشورها مانند یونان با بدهی‌های سنگین خارجی مواجه هستند. اما به نظر می‌رسد که از وخامت اوضاع کاسته شده است و به تدریج سایه بحران از سر اقتصاد اروپا برداشته می‌شود. با این حال، تجربه بحران و پیامدهای آن اثراتی را در ذهن مردم و دولت‌های اروپایی گذاشته است که به زودی

بلژیک، لوکزامبورگ و ایتالیا و با هدف حرکت آزاد عوامل تولید در منطقه شکل می‌گیرد که نتیجه آن جامعه زغال و فولاد بود. در ۲۵ مارس ۱۹۵۷، انعقاد قرارداد "جامعه اقتصادی اروپا" در رم، سنگ بنای روند همکاری اتحادیه اروپا را ایجاد نمود؛ در این قرارداد تأسیس بازار مشترک بر پایه اشتراک در فعالیت‌های اقتصادی موجود در شش کشور عضو بود. از این پس با حذف موانع تجاری و گمرکی در مبادلات اقتصادی کشورهای عضو، اتخاذ سیاست کشاورزی مشترک و ایجاد بازار مشترک در دهه ۱۹۸۰ روند همکاری اقتصادی بین دولت‌های عضو تداوم یافت و در اواخر دهه ۱۹۹۰ و سال ۲۰۰۲ با شکل‌گیری پول مشترک اروپایی (یورو) این فرآیند تکمیل شد. کشورهای عضو اتحادیه اروپا از این روند سود جستند؛ تعرفه‌های گمرکی حذف و هزینه تجارت در بین کشورها کاهش یافت، گردش سرمایه در اروپا تسهیل شد، سطح رفاه شهروندان ارتقا پیدا کرد، نرخ بیکاری کاهش یافت و با ایجاد یورو هزینه‌های تبدیل پول در کشورهای عضو منطقه یورو (Euro Zone) از بین رفت.

اما با وجود این هم‌گرایی فزاینده کشورهای اروپایی در عرصه اقتصاد در چند دهه اخیر، وقوع بحران مالی نه تنها این روند را با مشکل مواجه کرده است بلکه آینده همکاری اتحادیه اروپایی را به‌طور کلی تحت تاثیر قرار داده است. بحران اقتصادی جهان از

با وجود این هم‌گرایی فزاینده کشورهای اروپایی در عرصه اقتصاد در چند دهه اخیر، وقوع بحران مالی نه تنها این روند را با مشکل مواجه کرده است بلکه آینده همکاری اتحادیه اروپایی را به‌طور کلی تحت تاثیر قرار داده است